

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

voorschoolgroep Speelrijk

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 24 november 2022

Samenvatting

De inspectie heeft op 1 november 2022 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op de voorschoolgroep Speelrijk.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2022 een themaonderzoek uitvoeren naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland. Dit kinderdagverblijf maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

Voorschoolgroep Speelrijk is een locatie van SKAR in basisschool Het Mozaïek waar peuters met 3 jaar en 9 maanden naar toe gaan. In deze werkt een pedagogisch medewerker samen met een leraar van de school. We hebben de locatie met een Goed gewaardeerd.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerker en leraar rekening houden met wat de peuters nodig hebben. Zij gebruiken veel taal gedurende de dag. Ze werken vanuit een thema waar woorden worden aangeboden en gebruikt in een verhaal. Op de voorschoolgroep Speelrijk is het belangrijk dat de woorden in een verhaal worden verteld waardoor de peuters de nieuwe woorden leren begrijpen. Elke dag worden er ongeveer acht nieuwe woorden geleerd en is er een taal- en een rekenkring.

De ruimte waarin de peuters leren, spelen en werken ziet er gezellig en uitdagend uit. In de hoeken wordt gespeeld met het materiaal dat past bij het thema. Op de voorschool oefenen ze de woorden, daar waar het kan, ook in het echt uit. In de ruimte is veel aandacht voor taal- en rekensymbolen en wordt er volop gepraat. We zien dat de pedagogisch medewerker en leraar veel voordoen waardoor de peuters steeds beter leren welke taal en welk gedrag passend is in de situatie. We hebben gezien dat er direct feedback wordt gegeven op iets wat een peuter doet of zegt en dat dit stimulerend werkt.

De pedagogisch medewerker en leraar houden goed bij hoe het met een peuter gaat. Er is elke dag een vast programma waarbij gewerkt wordt aan een fundament van waaruit verder geleerd kan worden. De peuters krijgen de basisstof aangeboden en worden uitgedaagd om nieuwe dingen te leren.

Kinderopvangorganisatie: SKAR

LRK-nummer:321944677

Totaal aantal doelgroepeuters: 5

Peuters die extra aandacht en hulp nodig hebben krijgen dat aangeboden via een beredeneerd aanbod van activiteiten. De pedagogisch medewerker/leraar spelen mee in de hoeken, dagen uit met hun vraagstelling en geven de peuters aandacht in kleine groepjes of individueel. De sfeer in de groep is actief, op leren gericht en rustig. De pedagogisch medewerker en leraar gaan op een positieve manier met de peuters om. Zij zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat.

Er is een beredeneerd aanbod waarbij peuters gestuurd en gevolgd worden in hun ontwikkeling. Een leraar van de voorschoolgroep van de andere locatie van de school verzorgt de informatie voor ouders rondom een nieuw thema. Ook worden ouders uitgenodigd in de groep voor de activiteit 'Meedoen met je kind'. De ouders worden zeer gestimuleerd om thuis met hun peuter te spelen en hen nieuwe dingen te leren die ook op de voorschoolgroep aan de orde komen. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij zeer tevreden zijn over hoe het gaat op de voorschoolgroep Speelrijk, dat zij goed worden geïnformeerd over de ontwikkeling van hun kind en over het programma waarmee gewerkt wordt. De peuters gaan met plezier naar de voorschoolgroep.

De peuters van de voorschoolgroep Speelrijk blijven in deze groep, ook als zij vier jaar zijn geworden. De voorschoolgroep is een gecombineerde peuter- kleuterinstroomgroep. Dit is een bewuste keuze van de beide organisaties (SKAR en het Mozaïek). De ambitie is om samen ervoor te zorgen dat de jonge kinderen zonder achterstand kunnen starten aan het formele leren in groep 3. De ontwikkeling van de peuter naar kleuter wordt goed gemonitord en afgestemd op wat nodig is in een bepaalde ontwikkelfase.

Samen met de pedagogisch medewerkers van peutercentra Speelrijk en de voorschool wordt structureel gewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. De leiding maakt jaarlijks samen met het team een plan, waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden. Ook volgen de leiding en de pedagogisch medewerkers en de leraren gezamenlijk verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk.

De leiding van het kinderdagverblijf legt (via de houder) aan de gemeente en aan ouders uit of de voorschoolse educatie op orde is of en aan welke ontwikkelpunten ze werken.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie, de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op de voorschoolgroep Speelrijk.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2021 voorschoolse educatie en het primair onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, de coach passende kinderopvang, de gebiedsmanager, de intern begeleider onderbouw die tot 01-07-22 werkzaam was in de voorschoolgroep, de huidige kwaliteitscoördinator Voorschool, twee leraren en de pedagogisch medewerker. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de gebiedsmanager, de kwaliteitscoördinator Voorschool, de leraren en de pedagogisch medewerker en de directeur van de school.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opge nomen.

Legenda

.....

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K Kan beter
 - V Voldoende
 - G Goed
-

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op de voorschoolgroep Speelrijk.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op de voorschoolgroep Speelrijk als Goed. Alle standaarden zijn goed.

Context

De voorschoolgroep Speelrijk is een samenwerking tussen kinderopvangorganisatie SKAR en basisschool Het Mozaïek in Arnhem. De voorschoolgroep is gehuisvest in de basisschool en wordt begeleid door een leraar en een pedagogisch medewerker. De peuters die zijn ingeschreven bij de school zijn 3 jaar en 9 maanden als zij vanuit het peutercentra Speelrijk de overstap maken naar de voorschoolgroep op het Mozaïek. Deze samenwerking is al sinds 2003 en wordt zeer gewaardeerd door de ouders van de peuters.

Er is voor de voorschoolgroep Speelrijk sprake van een gedoogbeleid van de gemeente omdat er sprake is van een zinvol initiatief waarbij het spelen en leren in deze voorschoolgroep zowel ten goede komt van de peuter als van de kleuter. De peuters komen vijf ochtenden van 3,5 uur op de voorschoolgroep in 40 schoolweken.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 1 april 2022 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden wel tekortkomingen vertoonden maar dat dit gedoogd wordt.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven we per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op de voorschoolgroep Speelrijk.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod			<i>ℓ</i>
OP2 Zicht op ontwikkeling			<i>ℓ</i>
OP3 Pedagogisch-educatief handelen			<i>ℓ</i>
OP6 Samenwerking			<i>ℓ</i>

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarden we als Goed.

Er wordt gewerkt met Taalmozaïek, een programma waarmee de professionals de brede ontwikkeling van de peuters stimuleren. Dit programma is ontworpen speciaal voor de populatie kinderen die op de voorschoolgroep Speelrijk zitten. Het programma kent een geheel eigen opbouw en een vervolg in groep 1 en 2.

In het programma staat taal centraal. Er wordt veel taal gebruikt in verhaalvorm, zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren waarmee de wereld wordt verkend. De visie op taal is dat de woorden altijd in een context worden aangeboden dus niet alleen de afzonderlijke woorden maar vooral de situatie waarin de woorden belangrijk zijn wordt verteld, verkend, nagespeeld, bevraagd en verder onderzocht.

Het thema waarmee de voorschoolgroep werkt is zichtbaar in het lokaal. Er is veel aandacht voor de inrichting van de ruimte met speelhoeken, een thematafel, veel foto's voorzien van teksten van activiteiten en wandkaarten met tekens, cijfers en letters voor de ontluikende gecijferd- en geletterdheid. Elke dag is er een taal- en een rekenkring die vanuit het script van Taalmozaïek aangeboden worden. Het script, passend bij het thema, is de context/het verhaal van de woorden die centraal staan gedurende de dag. De leraar en pedagogisch medewerker werken bewust en doelgericht aan de uitvoering van het aanbod.

Dit aanbod geldt niet alleen voor de peuters in de voorschool maar ook voor de ouders. Zij worden letterlijk meegenomen in het aanbod doordat ze informatie krijgen over de aanpak van dit aanbod thuis.

Er wordt geleerd hoe om te gaan met de woorden van het script, welke verhalen leidend zijn en hoe er met de materialen moet worden omgegaan.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarderen we als Goed.

De aanpak om zicht te houden op elke peuter is door de gestructureerde en nauwgezette aanpak goed te noemen. De ontwikkeling van de peuters wordt door de voorschool gezien als een gezamenlijke verantwoordelijkheid. In de voorschoolgroep Speelrijk wordt de informatie vanuit de peuterspeelzaal en, daar waar nodig, een externe organisatie afgestemd met hoe zij het beste kunnen aansluiten op de onderwijsbehoeften van de peuters. Dit is een sterke start van voorschoolse educatie.

De leraar en pedagogisch medewerker gaan uit van de leerdoelen die behaald moeten worden gedurende een activiteit. Daarbij wordt gebruik gemaakt van observaties en tussentijdse checks om te zien of ze gaandeweg de dag nog steeds de passende activiteiten doen om de doelen te behalen. In het gesprek met de coach passende kinderopvang en de leraar/pedagogisch medewerker hebben we teruggehoord dat de ontwikkeling van de peuters structureel wordt bijgehouden en direct wordt gekoppeld aan het aanbod van de volgende dag, zowel op groeps- als op individueel niveau.

Tijdens de observatie hebben we gezien dat de pedagogisch medewerker en de leraar zeer talig zijn, de peuters stimuleren om talig te zijn, passend bij hun eigen ontwikkelniveau en veel observeren. Zo geven zij nieuwe impulsen gegeven aan peuters waardoor hun spel wordt verrijkt om zo te kunnen werken aan de hoge verwachtingen die ze hebben.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarderen we als Goed.

De visie van de houder en de school om leerachterstanden te verkleinen zien we terug in de ambitie om jonge kinderen al eerder te laten instromen in de voorschoolgroep Speelrijk. In de activiteiten wordt instructie gegeven van hoge kwaliteit, met veel taal en een rijke context. Er is een duidelijke structuur in de dag en in het gedrag van de pedagogisch medewerker en leraar. Het tempo ligt hoog, de peuters zijn actief betrokken, omdat er doelgericht wordt gewerkt en wordt afgestemd op wat de peuters aankunnen. De pedagogisch medewerker en de leraar stimuleren de peuters om hun taal goed te gebruiken en geven daarbij blijk van hoge verwachtingen. Er wordt veel voor- en nagedaan, geoefend in bijvoorbeeld vragen stellen maar ook nagespeeld vanuit concrete situaties.

Dit alles gebeurt in een positief leerklimaat, waarin peuters uitgedaagd en gezien worden. De pedagogisch medewerker en leraar zorgen voor een warm en respectvol klimaat, waarbij taal en modellering van gedrag centraal staan. Ook zijn de regels en routines duidelijk waardoor peuters weten waar ze aan toe zijn en wat verwacht mag worden.

Tijdens de observatie zagen we dat de activiteiten evenwichtig over het dagdeel wordt verdeeld en dat ze de tijd effectief benut wordt. De instructies, spelbegeleiding, opdrachten en tijd worden afgestemd op de behoeften van groepjes en individuele peuters. De pedagogisch medewerker en de leraar gaan actief na of peuters de opdrachten begrijpen en of ze daarmee hun doelen gehaald hebben. De peuters krijgen gedurende de activiteit inhoudelijk feedback op hun speel- en leerproces waarbij ook alternatieven worden aangeboden door de pedagogisch medewerker en de leraar tijdens het modellen.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als Goed.

De samenwerkingsvorm tussen de kinderopvang en school is uniek te noemen. Zodra een peuter staat ingeschreven bij de school wordt de peuter extra onderwijstijd geboden in het kader van kansengelijkheid. Er is samenwerking op beleid, op visie en op de uitwerking daarvan. Een mooi voorbeeld hiervan is dat de voorschool op een zeer bewuste manier ouders ondersteunt om thuis een stimulerende leeromgeving te creëren. Tijdens de wekelijkse 'Meedoen met je kind' bijeenkomsten leren ouders van de voorschoolgroep, samen met de ouders van de groepen 1 en 2 hoe zij, in het verlengde van de voorschoolgroep, hun peuter thuis kunnen ondersteunen in de (leer)ontwikkeling. De samenwerking met de school zorgt voor een doorgaande lijn vanaf 3 jaar en 9 maanden. De samenwerking met de pedagogisch medewerkers waar de peuter naar toeging, voordat het naar de voorschoolgroep Speelrijk kwam, is goed te noemen. Er worden samen scholingen gevolgd, thema's uitgewerkt en onderzoeksvragen onderzocht om samen te werken aan kwaliteit van educatie.

Er is door de nauwe samenwerking een goede doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie. Er is een doorgaande lijn in het aanbod, de zorg en begeleiding, het ouderbeleid en de kwaliteitszorg rondom het jonge kind. In de samenwerking werkt men toe naar een goede basis in de gehele onderbouw zodat het kind in de peuter- en kleuterfase toewerkt naar wat nodig is om het formeel leren in groep 3 goed te kunnen beginnen.

In het oudergesprek hebben we zeer tevreden ouders gehoord. Ze waarderen de informatie omtrent de activiteit "Meedoen met je kind" als zeer waardevol. Wat een bijkomend effect blijkt te zijn, is de ontmoeting met ouders van kleuters die in groep 1 en 2 zitten. De ouders krijgen niet alleen informatie over het thema en de woorden maar gaan ook in gesprek met elkaar hierover. De ouders geven daarnaast aan dat ze goed op de hoogte worden gehouden van de ontwikkeling van hun kind en dat er goed naar hen wordt geluisterd. De ouders gaven aan dat ze goed worden begeleid als er extra zorg of hulp nodig is door externe partijen.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten			<i>se</i>

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als Goed.

In de voorschougroep Speelrijk zijn hoge verwachtingen over de voortgang in de ontwikkeling die de peuters kunnen bereiken aan het eind van de voor- en vroegschoolse periode.

De leraar en de pedagogisch medewerker stellen doelen op de verschillende ontwikkelingsgebieden die passen bij de kenmerken van de kindpopulatie. De voorschougroep Speelrijk betreft daarbij de ontwikkelingsgroei van de kinderen.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

 Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			<i>se</i>
KA2 Kwaliteitscultuur			<i>se</i>
KA3 Verantwoording en dialoog			<i>se</i>

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarderen we als Goed.

De houder van het kinderdagverblijf heeft in haar pedagogisch beleidsplan samen met de voorschougroep Speelrijk opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. De houder heeft ook aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. De GGD houdt hier jaarlijks toezicht op.

De voorschoolgroep Speelrijk heeft ambitieuze doelen geformuleerd die via een cyclisch werkend systeem van kwaliteitszorg gevolgd en gemonitord worden. Het hoogst gelegen doel is het vergroten van kansengelijkheid en dat ieder kind alles kan leren. Dat wordt in de voorschoolgroep gedaan volgens de 'methodiek van het klaverblad' waarbij leren, organiseren, professionaliseren en veranderen centraal staan. In het gehele kwaliteitszorgsysteem zit een duidelijke structuur van monitoring van ontwikkeling van kinderen alsook de professionalisering van de medewerkers. De visie op ontwikkeling van kwaliteit wordt samen gedaan in expertgroepen of tijdens een lesson study waarbij de pedagogisch medewerker en de leraar samen de basis leggen voor kwaliteit van onderwijs.

Er is veel aandacht voor evaluatie, zeker bij de doorontwikkeling van de eigen specifieke taalmethodiek. Ouders worden regelmatig bevraagd op hun tevredenheid. De voorschool neemt op basis van deze evaluaties planmatig en doelgericht maatregelen ter verbetering

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarderen we als Goed.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholing om hun kennis en vaardigheden te versterken. Het beleid van de voorschool om haar visie op de kwaliteit van voor- en vroegschoolse educatie en ambities te realiseren is breed gedragen. Daarnaast is er een grote bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren.

De leiding is zich bewust van de kwaliteit van de voorschoolse educatie en stuurt hierop. De pedagogisch medewerker en leraar werken resultaatgericht, zij zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zij zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. We constateren dat de voorschoolgroep Speelrijk werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarderen we als Goed.

De leiding van de voorschoolgroep Speelrijk verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Er zijn regelmatig gesprekken over de peuters die met 3 jaar en 9 maanden naar de voorschoolgroep gaan in de school. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal peuters en kleuters in deze voorschoolgroep. De evaluaties over de onderwijs- en ontwikkelresultaten van de school laten zien dat het effect van de voorschoolgroep groot is.

We zien ook dat de voorschoolgroep Speelrijk belanghebbenden betreft bij de ontwikkeling van haar beleid. Zo wordt de eigen methode regelmatig voorzien van actuele informatie en aanvullingen op basis van nieuwe inzichten in de taalwetenschappen. De leiding van de voorschoolgroep Speelrijk bespreekt haar ambities en welke resultaten ze behaalt met de gemeente en andere samenwerkingsorganisaties.

Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat de voorschoolgroep Speelrijk open staat voor hun wensen en voorstellen. Ook geven zij aan dat ze voldoende informatie ontvangen en welke ambitie de houder en de school hebben met de voorschoolgroep.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Allereerst willen we u bedanken voor de positieve feedback en het inzicht wat u ons geeft via de beschrijving bij uw oordeel.

We zijn zeer blij dat alle standaarden met een Goed zijn beoordeeld. En zeker ook met het feit dat ouders bij u aangeven tevreden te zijn. We herkennen ons in de beschrijving die gegeven wordt van onze groep en zijn blij dat de zaken zo goed en scherp zijn gezien.

We zien hierin de voordelen van de samenwerking tussen kinderopvang en school en dit is bemoedigend om verder door te ontwikkelen in ons aandeel in het creëren van gelijke kansen voor kinderen.